

RAJMUND KLUCZYŃSKI

1. Dane osobiste (imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny):

Kpr. pchor. Rajmund Kluczyński, ur. w Warszawie w 1906 r., żonaty.

2. Data i okoliczności zaareztowania:

Aresztowany nie byłem, gdyż jako wojskowy zostałem powołany do biura pocztowego. Wraz z kolegami przekroczyłem granicę Litwy 19 września. Po zajęciu Litwy przez czerwonych zostałem internowany w Juchnowie.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Juchnow.

4. Opis obozu, więzienia:

Obóz juchnowski – duży czworobok otoczony podwójnym płotem kolczastym, wieżyczki, pasy między drutami bielone wapnem, względnie zaorywane, [pilnowany] przez patrole z psami. Do obozu prowadziło parę bram pilnie strzeżonych. Budynki drewniane, podobno pofolwarczne, były przepełnione, jednak łaźnię – należy przyznać – robiono co dziesięć dni. Bieliznę praliśmy co dziesięć dni, otrzymując mydło do prania i jakie takie warunki.

5. Skład więźniów, jeńców, zesłańców:

Skład obozu – żołnierze i podoficerowie; jeśli idzie o skład narodowościowy, to w zupełności można by powiedzieć – Polacy, trochę Białorusinów, wśród których spotykałem piękne typy obywateli Rzeczypospolitej, komunizujących Żydów (trzech–pięciu).

6. Życie w obozie, więzieniu:

Świetlica z szachami i nieodzownymi *biesiadami*, czerwonymi kącikami, biblioteka – wyłącznie rosyjski i to treść agitacyjna, chór – należy mu zawdzięczać piękną atmosferę polską. Wśród programu wielce inteligentny dyrygent potrafił przeforsować melodie patriotyczne pod obojętnym librettem, dając nam prawdziwą strawę duchową i pokrzepienie.

Grono ludzi, których nazwisk nie znam, urządziło pod pozorem święta sportowego bieg narodowy 3 maja. Obok tych ładnych zrywów były ciężkie chwile – badania, niekończące się badania, wywożenie w nocy, rewizje, karcer i ciągła niepewność.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków:

Jeśli idzie o stosunek NKWD do Polski – [był] wręcz wrogi, lekceważący. Przywódców Polski walczącej wyzywano, starano się zohydzić. Do przeszłości i państwowości naszej odnoszono się z dziką wściekłością – drogą *biesied*, filmów (film – sprawa o [nieczytelne] ziemi).

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

Obóz posiadał izbę chorych, gdzie pracowali wielce nasi lekarze, był też i szpital – opieka podobno dobra.